

Obsahová náplň odbornej prípravy právnych čakatel'ov prokuratúry

Prípravná prax právneho čakatel'a prokuratúry je zameraná najmä na osvojenie si príslušných všeobecne záväzných právnych predpisov, služobných predpisov, príkazov, pokynov, právnych a organizačných aktov a stanovísk generálneho prokurátora v potrebnom rozsahu, ako aj na nadobudnutie a zdokonaľovanie praktických zručností pri ich aplikácií v praxi s primeraným využitím informačných systémov na prokuratúre.

Za tým účelom je nevyhnutné, aby právny čakatel' prokuratúry absolvoval prípravnú prax na všetkých úsekoch činnosti prokuratúry, a to:

- na úseku organizácie a riadenia práce na prokuratúre, správy registratúry a manipulácie
- s utajovanými písomnosťami,
- trestnom úseku činnosti prokuratúry,
- netrestnom úseku činnosti prokuratúry.

Účelom absolvovania prípravnej praxe na **úseku organizácie a riadenia práce na prokuratúre** je, aby sa právny čakatel' oboznámil s postavením prokuratúry vymedzeným v zákone, jej pôsobnosťou, organizačnou sústavou prokuratúry, organizáciou a riadením prokuratúry, postavením a pôsobnosťou generálneho prokurátora Slovenskej republiky, pôsobnosťou ostatných prokurátorov ich právami a povinnosťami, vznikom, zmenou a zánikom služobného pomeru a nárokov z toho vyplývajúcich, zodpovednosťami vzťahmi, disciplinárnym konaním a samosprávou prokurátorov. Ďalej sa oboznámi s postavením právnych čakatel'ov prokuratúry, ich právami a povinnosťami, vznikom a zánikom služobného pomeru a ich disciplinárnou zodpovednosťou, ako aj postavením asistentov prokurátora.

Na tomto úseku činnosti sa právny čakatel' oboznámi so zásadami a systémom správy registratúry na prokuratúre, informačnými systémami, ako aj s manipuláciou s utajovanými skutočnosťami.

Neoddeliteľnou súčasťou je vybavovanie agendy zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a agendy zákona č. 9/2010 Z. z. o sťažnostiach v znení neskorších predpisov.

Za tým účelom sa oboznamuje najmä s týmito právnymi predpismi a príkazmi generálneho prokurátora:

- zákon č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov,
- zákon č. 154/2001 Z. z. o prokurátoroch a právnych čakatel'och prokuratúry v znení neskorších predpisov,

- zákon č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,
- zákon č. 9/2010 Z. z. o sťažnostiach v znení neskorších predpisov,
- zákon č. 215/2004 Z. z. o ochrane utajovaných skutočností a o zmene a doplnení niektorých zákonov,
- príkaz generálneho prokurátora Slovenskej republiky, por. č. 9/2013 organizácii a riadení práce na prokuratúre v platnom znení,
- príkaz generálneho prokurátora Slovenskej republiky por. č. 11/2013, ktorým sa upravujú aprobačné oprávnenia na Generálnej prokuratúre Slovenskej republiky v platnom znení,
- príkaz generálneho prokurátora Slovenskej republiky por. č. 3/2013, ktorým sa určujú podrobnosti na vykonanie zákona č. 307/2014 Z. z. o niektorých opatreniach súvisiacich s oznamovaním protispoločenskej činnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov,
- príkaz generálneho prokurátora Slovenskej republiky por. č. 19/2006, ktorým sa upravuje postup prokuratúry podľa zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov,
- príkaz generálneho prokurátora por. č. 7/2006, ktorým sa vymedzujú utajované skutočnosti v pôsobnosti prokuratúry Slovenskej republiky,
- príkaz generálneho prokurátora Slovenskej republiky por. č. 13/2013, ktorým sa vydáva registratúrny poriadok v platnom znení.

Právny čakaťel sa musí oboznámiť aj s pokynmi príslušného krajského a okresného prokurátora v platnom znení.

V rámci prípravnej praxe právnych čakaťelov na **trestnom úseku činnosti prokuratúry** je nevyhnutné, aby si právny čakaťel jednak prehľboval teoretické znalosti z oblasti trestného práva hmotného a procesného, študoval potrebnú judikatúru, ale aby sa zároveň aktívne zapájal do priameho výkonu prokurátorských, dozorových činností v konkrétnych trestných veciach.

Z oblasti, ktorá je upravená Trestným zákonom je potrebné zamerať pozornosť právnych čakaťelov na tresty, ochranné opatrenia a ich ukladanie, ako aj na celú systematiku osobitnej časti Trestného zákona.

Náležitú pozornosť treba venovať aj Trestnému poriadku, a to:

- **prvej časti** štvrtej hlavy upravujúcej zaistenie osôb a vecí; piatej hlavy upravujúcej zabezpečovanie informácií; šiestej hlavy venovanej dokazovaniu; ôsmej hlavy upravujúcej sťažnosť a konanie o sťažnosti,
- **druhej časti upravujúcej** predsúdne konanie a to, najmä druhy rozhodnutí a dozor prokurátora,
- **tretej časti** venovanej súdnemu konaniu a to priebeh hlavného pojednávania, rozhodnutia súdu, opravné prostriedky riadne ale aj mimoriadne,
- **štvrtej časti upravujúcej** vykonávacie konanie, základy k výkonu trestov a ochranných opatrení.

Právny čakaťel by sa mal oboznamovať najmä s nasledovnými právnymi predpismi a príkazmi generálneho prokurátora:

- zákon č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov,
- zákon č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov,
- zákon č. 372/ 1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov,
- zákon č. 171/1993 Z. z. o policajnom zbore v znení neskorších predpisov,
- zákon č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov aj vo vzťahu k vykonávaniu právomocí právnym čakaťom prokuratúry v trestnom konaní v zmysle ustanovenie § 30a uvedeného zákona,
- zákon č. 221/2006 Z. z. o výkone väzby v znení neskorších predpisov,
- zákon č. 475/2005 Z. z. o výkone trestu odňatia slobody a o zmene a doplnení niektorých zákonov,
- zákon č. 458/2003 Z. z. o zriadení Špeciálneho súdu a Úradu špeciálnej prokuratúry v znení neskorších predpisov,
- zákon č. 291/2009 Z. z. o Špecializovanom trestnom súde a o zmene a doplnení niektorých zákonov,
- zákon č. 330/2007 Z. z. o registri trestov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,
- ďalšie všeobecne záväzné právne predpisy týkajúce sa výkonu pôsobnosti prokurátora v trestnom konaní (napr. zákon č. 256/1998 Z. z. o ochrane svedka a o zmene a doplnení niektorých zákonov),
- príkaz generálneho prokurátora Slovenskej republiky por. č. 2/2010 o oznamovaní mimoriadnych udalostí a podávaní správ v trestných veciach,
- príkaz generálneho prokurátora Slovenskej republiky por. č. 10/2010 o postupe Prokurátora pri výkone dozoru prokurátora nad zachovávaním zákonnosti v miestach výkonu ochranného liečenia a ústavného liečenia,
- príkaz generálneho prokurátora Slovenskej republiky por. č. 9/2010 o postupe prokurátora pri výkone dozoru nad zachovávaním zákonnosti v miestach výkonu ochrannej výchovy, ústavnej starostlivosti a v miestach výkonu ochranných opatrení nariadených súdom ,
- príkaz generálneho prokurátora Slovenskej republiky por. č. 8/2010 o postupe prokurátora pri výkone dozoru prokurátora nad zachovávaním zákonnosti v celách policajného zaistenia,
- príkaz generálneho prokurátora Slovenskej republiky por. č. 7/2010 o postupe prokurátora pri výkone dozoru prokurátora nad zachovávaním zákonnosti v miestach výkonu väzby,
- príkaz generálneho prokurátora Slovenskej republiky por. č. 6/2010 o postupe prokurátora pri výkone dozoru prokurátora nad zachovávaním zákonnosti v miestach výkonu trestu odňatia slobody,
- ďalšie platné služobné predpisy a výkladové stanoviská vydané generálnym prokurátorom Slovenskej republiky v oblasti trestného práva.

Na **úseku právneho styku s cudzinou** je potrebné pri odbornej príprave právnych čakaťov venovať pozornosť najmä piatej časti Trestného poriadku, Európskemu zatýkaciemu rozkazu, Medzinárodnému zatýkaciemu rozkazu.

Právny čakať by sa mal oboznamovať najmä s nasledovnými právnymi predpismi, príkazmi generálneho prokurátora a ďalšími právnymi aktmi upravujúcimi túto oblasť:

- zákon č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov,

- zákon č. 154/2010 Z. z. o európskom zatýkacom rozkaze v znení neskorších predpisov,
- zákon č. 650/2005 Z. z. o vykonaní príkazu na zaistenie majetku alebo dôkazu v Európskej únii a o zmene a doplnení zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon, zákon č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok a zákon Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov,
- Rozhodnutie Rady Európskej únie č. 2009/426/SVV zo 16. decembra 2008 o posilnení Eurojustu a o zmene a doplnení rozhodnutia Rady 2002/187/SVV, ktorým sa zriaďuje Eurojust s cieľom posilniť boj proti závažným trestným činom,
- oznámenia Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky týkajúce sa medzinárodnej spolupráce v trestných veciach medzi Slovenskou republikou a ďalšími subjektmi medzinárodného práva,
- Európsky dohovor o vzájomnej pomoci v trestných veciach podpísaný 20.4.1959 v Štrasburgu (publikovaný pod č. 550/1992 Zb.), Dodatkový protokol (publikovaný pod č.12/1997 Z. z.),Druhý dodatkový protokol (publikovaný pod č. 165/2005 Z. z.),
- Dohovor o vzájomnej pomoci v trestných veciach medzi členskými štátmi Európskej únie podpísaný 29.5.2000 v Bruseli (publikovaný pod č. 572/2006 Z. z.),
- Európsky dohovor o odovzdávaní trestného konania podpísaný 15.5.1972 v Štrasburgu (publikovaný pod č. 551/1992 Zb.),
- Schengenský vykonávací dohovor v časti právneho styku s cudzinou,
- Európsky dohovor o vydávaní podpísaný 13.12.1957 v Paríži (publikovaný pod č. 549/1992 Zb.),
- Dohovor o praní špinavých peňazí, vyhľadávaní, zhabaní a konfiškácii ziskov z trestnej činnosti podpísaný 8.11.1990 v Štrasburgu (publikovaný pod č. 109/2002 Z. z.),
- Dohovor o počítačovej kriminalite podpísaný 23.11.2001 v Budapešti (publikovaný pod č. 137/2008 Z. z.),
- Rámcové rozhodnutie Rady o postavení obetí v trestnom konaní č. 2001/220/SVV z 15.3.2001,
- zákon č. 533/2011 Z. z. o uznávaní a výkone rozhodnutí, ktorými sa ukladá trestná sankcia nespojená s odňatím slobody alebo probačné opatrenie na účely dohľadu v Európskej únii,
- zákon č. 549/2011 Z. z. o uznávaní a výkone rozhodnutí, ktorými sa ukladá trestná sankcia spojená s odňatím slobody v Európskej únii a o zmene a doplnení zákona č. 221/2006 Z. z. o výkone väzby v znení neskorších predpisov,
- zákon č. 183/2011 Z. z. o uznávaní a výkone rozhodnutí o peňažnej sankcii v Európskej únii a o zmene a doplnení niektorých zákonov,
- zákon č. 161/2013 Z. z. o odovzdávaní, uznávaní a výkone rozhodnutí o opatreniach dohľadu ako náhrade väzby v Európskej únii a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Náležitú pozornosť je potrebné venovať aj základným dvojstranným zmluvám, a to:

- dvojstranná zmluva s Českou republikou (publikovaná pod č. 193/1993 Z. z.), Protokol o jej zmene a doplnení (publikovaný pod č. 302/2014 Z. z.),
- dvojstranná zmluva s Maďarskom (publikovaná pod č. 63/1990 Zb.),
- dvojstranná zmluva s Rakúskou republikou (publikovaná pod č. 51/1996 Z. z.),
- dvojstranná zmluva s Poľskou republikou (publikovaná pod č. 28/1998 Z. z.),

- príkaz generálneho prokurátora Slovenskej republiky por. č. 3/1998 o postupe prokurátora pri právnom styku s cudzinou a pri trestnom stíhaní cudzincov,
- pokyn generálneho prokurátora Slovenskej republiky por. č. 6/2015, ktorým sa upravuje činnosť Európskej justičnej siete na prokuratúre,
- pokyn generálneho prokurátora Slovenskej republiky por. č. 7/2015, ktorým sa upravuje výmena informácií a spolupráca prokurátorov s národným členom zastupujúcim Slovenskú republiku v Eurojuste,
- pokyn generálneho prokurátora Slovenskej republiky por. č. 8/2015 o zriadení špecializácie prokurátorov na právny styk s cudzinou a medzinárodnú justičnú spoluprácu v trestných veciach.

Na netrestnom úseku činnosti prokuratúry sú pre budúci výkon funkcie prokurátora nevyhnutné nielen teoretické, ale aj praktické vedomosti a znalosti právneho čakaťa v oblasti pôsobnosti prokurátora v občiansko súdnom konaní vo vzťahu k podávaniu návrhov na začatie občianskeho súdneho konania, využitiu vstupového oprávnenia prokurátora do už začatého občianskeho súdneho konania, zastupovania štátu v konaní pred súdom, ako aj pri podávaní opravných prostriedkov proti rozhodnutiu súdu v občianskom súdnom konaní.

Rovnako dôležitou je oblasť výkonu dozoru prokurátora nad zachovávaním zákonnosti orgánmi verejnej správy s tým, že právny čakať sa musí oboznámiť jednak s rozsahom tejto pôsobnosti, s využívaním dozorových prostriedkov, ako je protest a upozornenie prokurátora, previerkovou činnosťou a uplatňovaním poradného hlasu na zasadnutiach orgánov verejnej správy.

Za tým účelom sa oboznamuje najmä s týmito právnymi predpismi a príkazmi generálneho prokurátora:

- zákon č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov, a to aj vo vzťahu k vykonávaniu právomocí právnym čakaťom prokuratúry v zmysle ustanovenie § 30b, 30c uvedeného zákona,
- zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok,
- zákon č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok ,
- zákon č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok,
- zákon č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov,
- ďalšie všeobecne záväzné právne predpisy týkajúce sa výkonu pôsobnosti prokurátora,
- zákon č. 92/1991 Zb. o podmienkach prevodu majetku štátu na iné osoby v znení neskorších predpisov,
- zákon č. 101/2010 Z. z. o preukazovaní pôvodu majetku v znení neskorších predpisov a iné),
- zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov,
- zákon č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov a iné všeobecne záväzné právne predpisy vzťahujúce sa na stavebné konanie v rozsahu pôsobnosti dozoru prokurátora nad dodržiavaním zákonnosti v oblasti verejnej správy,
- zákon č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) v znení neskorších predpisov a iné všeobecne záväzné právne predpisy vzťahujúce sa na katastrálne konanie

- v rozsahu pôsobnosti dozoru prokurátora nad dodržiavaním zákonnosti v oblasti verejnej správy,
- zákon č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov a iné všeobecne záväzné právne predpisy vzťahujúce sa na priestupkové konanie v rozsahu pôsobnosti dozoru prokurátora nad dodržiavaním zákonnosti v oblasti verejnej správy,
  - zákon č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov,
  - zákon č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov,
  - zákon č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov,
  - zákon č. 138/1991 Zb. o majetku obcí v znení neskorších predpisov,
  - zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov,
  - zákon č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov,
  - zákon č. 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov,
  - zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov,
  - príkaz generálneho prokurátora Slovenskej republiky por. č. 15/2006 o postupe prokurátorov pri vykonávaní pôsobnosti prokuratúry v netrestnej oblasti v platnom znení,
  - zákon č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci v znení neskorších predpisov,
  - príkaz generálneho prokurátora Slovenskej republiky por. č. 1/2015 o postupe orgánov prokuratúry pri vybavovaní žiadostí o náhradu škody spôsobenej pri výkone verejnej moci a zastupovaní Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky v konaní pred súdmi a ktorým sa dopĺňa príkaz generálneho prokurátora Slovenskej republiky por. č. 15/2006 o postupe prokurátorov pri vykonávaní pôsobnosti prokuratúry v netrestnej oblasti v znení neskorších predpisov

Obsahové zameranie prípravnej praxe právnych čakatel'ov prokuratúry v jej jednotlivých oblastiach pôsobnosti tak, ako je uvedené vyššie s uvedením príslušných právnych predpisov a interných predpisov prokuratúry predstavuje základy , s ktorými sa musí každý právny čakatel' prokuratúry oboznámiť, a to nie len po stránke odbornej, ale aj stránke praktickej, aby dokázal odborne a erudovane rozhodovať. V tomto smere je veľmi dôležité pôsobenie prokurátorov, ktorí poskytujú právnomu čakatel'ovi odbornú pomoc práve pri plnení jemu zverených služobných povinností v konkrétnych vybavovaných veciach. Poskytujú právnomu čakatel'ovi potrebnú judikatúru, usmerňujú a vedú právneho čakatel'a k osvojeniu si určitých špecifik, ktoré sa viažu výlučne k výkonu funkcie prokurátora na rozdiel od iných pracovných pozícií, na ktoré sa rovnako vyžaduje právnické vzdelanie. Neodmysliteľnou súčasťou prípravnej praxe právneho čakatel'a je aj vzdelávanie a to využívaním aktivít organizovaných Justičnou akadémiou Slovenskej republiky ale vzdelávaním, ktoré organizuje Generálna prokuratúra Slovenskej republiky a v nejednom prípade aj príslušné krajské prokuratúry.